

Özel Yetenekli Öğrencilere Eleştirel Düşünme Öğretiminde Türk Efsaneleri Okuma Metinlerinin Bir Araç Olarak Uygunluğunun Değerlendirilmesi

Evaluation of the Suitability of Turkish Legends Reading Texts as a Tool in Teaching Critical Thinking to Gifted Students

Dönüş METE *

Ahmet KURNAZ **

ATIF: Mete, D. & Kurnaz, A. (2024), Özel Yetenekli Öğrencilere Eleştirel Düşünme Öğretiminde Türk Efsaneleri Okuma Metinlerinin Bir Araç Olarak Uygunluğunun Değerlendirilmesi, *Türkiye Üstün Zekalı ve Dahi Çocuklar Eğitim Vakfı Dergisi*, 1(1), 28-42, DOI: <https://doi.org/10.29329/tuzdev.2024.1093.2>

Öz

Bu çalışma, özel yetenekli öğrencilere eleştirel düşünme öğretiminde Türk efsanelerinin okuma metinleri olarak uygunluğunu değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın temel problemi, Türk efsanelerinin eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesinde nasıl bir araç olarak kullanılabileceğidir. Çalışmanın amacı, uzman görüşleri doğrultusunda Türk efsanelerinin eğitimdeki etkisini inceleyerek, özel yetenekli öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik stratejilerin belirlenmesine katkıda bulunmaktır. Araştırma, tarama modelinde nitel bir yaklaşım benimseyerek, durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Katılımcılar, özel yetenekli öğrencilerin eğitimi konusunda deneyime sahip 20 uzman eğitimciden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak "Okuma Metinlerinin Eleştirel Düşünmeyi Öğretmeye Uygunluğu Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Veriler, çevrimiçi olarak toplanmış ve analiz edilmiştir. Veri analizi sürecinde, katılımcıların verdikleri puanların aritmetik ortalamaları alınmış ve betimsel analiz yöntemi kullanılarak yorumlanmıştır. Araştırmanın bulguları, Türk efsanelerinin eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir araç olarak uygun olduğunu göstermektedir. Özellikle efsanelerle ilgili okuma metinlerinin, öğrencilerin analitik düşünme, kural üretme ve farklı bakış açılarını anlama becerilerini desteklediği ortaya çıkmıştır. Türk efsanelerinin eğitimde kullanılmasının, özel yetenekli öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik önemli bir katkı sağladığı anlaşılmaktadır. Eğitim politikaları ve programlarının bu tür kültürel materyalleri içerecek şekilde geliştirilmesi önerilmektedir. Gelecek çalışmaların, farklı yaş gruplarındaki öğrenciler için efsane ve mitlerin kullanımını inceleyerek daha kapsamlı bilgiler sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: eleştirel düşünme, Anadolu efsaneleri, Türk mitolojisi, özel yetenekli öğrenciler

*Türkçe Öğretmeni, Hoca Ahmet Yesevi Ortaokulu, Konya-Türkiye, donusmete@hotmail.com

**Doç.Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya-Türkiye, ahkurnaz@hotmail.com,
orcid.org/0000-0003-1134-8689

Abstract

This study aims to evaluate the suitability of Turkish legends as reading texts for teaching critical thinking to gifted students. The main research question addresses how Turkish legends can be used as a tool for developing critical thinking skills. The study seeks to contribute to the identification of strategies for enhancing critical thinking skills in gifted students by examining the educational impact of Turkish legends based on expert opinions. The research is designed as a qualitative case study using a survey model. Participants consist of 20 expert educators experienced in teaching gifted students. The data collection tool used is the "Evaluation Scale for the Suitability of Reading Texts for Teaching Critical Thinking." Data were collected online and analyzed. During the analysis, the arithmetic means of the scores provided by participants were calculated, and the data were interpreted using descriptive analysis methods. The findings indicate that Turkish legends are effective tools for developing critical thinking skills. In particular, reading texts based on legends were found to support students' analytical thinking, rule generation, and understanding of diverse perspectives. The use of Turkish legends in education is understood to significantly contribute to the development of critical thinking skills in gifted students. It is recommended that educational policies and programs be designed to incorporate such cultural materials. Future studies are expected to provide more comprehensive insights by examining the use of legends and myths for students in different age groups.

Keywords: critical thinking, Turkish legends, Turkish mythology, gifted students

GİRİŞ

Eğitim, toplumun ihtiyaç duyduğu nitelikli bireyler yetiştirmeyi amaçlayan ve bireylerin zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimini destekleyen bir süreçtir. 21. yüzyılda, hızlı bilgi akışı ve dijital dönüşümün etkisiyle eğitim sisteminde öğrencilerin analitik düşünme ve eleştirel düşünme becerilerini elde etmeleri büyük bir önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, özellikle özel yetenekli bireylerin bilişsel potansiyellerinin en üst seviyede kullanması hedeflenmektedir. Bu öğrenciler, normal gelişim gösteren akranlarına göre daha yüksek anlama, anladıklarını sorgulama, analiz, sentez gibi bilişsel kapasitelere sahip olmaları ile dikkati çekmektedir. Özel yetenekli bireylerin eğitiminde eleştirel düşünme, yaratıcılık ve problem çözme gibi üst düzey düşünme becerilerinin geliştirilmesi eğitimciler için öncelikli hedeflerden biri haline gelmiştir. Eğitimde eleştirel düşünme becerilerinin kazandırılması, bireylerin hem akademik başarılarını hem de sosyal yaşamda etkili ve bilinçli bireyler olarak kendilerini ifade edebilmelerini sağlar (Çetinkaya, 2011).

Eleştirel düşünme, bireyin karşılaştığı bilgiye şüpheci ve sorgulayıcı bir gözle yaklaşmasını sağlar. Bu beceri, bireylerin karşılaştıkları problemleri analiz etmelerini, çözüm için uygun adımları belirlemelerini ve alternatif çözümler üretebilmelerini mümkün kılar. Eleştirel düşünme, bireyin bilgiyi pasif bir şekilde kabul etmesinin ötesinde, bilgiye yapıcı ve bağımsız bir bakış açısıyla yaklaşmasını gerektirir. Öğretmenlerin öğrencilere eleştirel düşünme becerilerini kazandırmada aktif bir rol üstlenmesi ise, eğitim sürecinin etkililiğini doğrudan etkilemektedir. Öğrencilere eleştirel düşünme becerisi kazandırılması, onların sadece bilgiyi öğrenmelerini değil, aynı zamanda o bilgiyi analiz etmeleri, değerlendirmeleri ve yeni bilgiler ışığında geliştirmeleri için gereklidir (Semerci, 2003).

Özel yetenekli bireylerin eğitimi, bu bireylerin üst düzey bilişsel kapasitelerini destekleyecek ve geliştirecek şekilde düzenlenmelidir. Bu bireylerin erken yaşta tanımlanarak uygun eğitim programlarına yönlendirilmesi, onların topluma katkı sağlayacak bireyler olarak yetişmelerine olanak tanır. Özellikle eleştirel düşünme becerisi, özel yetenekli öğrencilerin bireysel

gelişimlerine ve akademik başarılarına büyük katkı sağlar (Renzulli, 2012). Ancak mevcut eğitim müfredatları, genellikle genel öğrenci kitlesine yönelik hazırlandığından, özel yetenekli öğrencilerin gereksinimlerine tam anlamıyla yanıt verememektedir (Worrell vd., 2019). Bu öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek için eğitim materyallerinin çeşitlendirilmesi ve içeriklerinin özel yetenekli bireylerin ilgisini çekecek şekilde yapılandırılması gerekmektedir. Bu gereksinim karşılanırken gerekli materyaller kültürel değerlerimizden beslenmelidir.

Türk kültürü, binlerce yıllık tarih ve mitolojiye dayanan zengin bir mirasa sahiptir. Efsane ve mitler, toplumun kültürel değerlerini yansıtan, nesiller arası bilgi aktarımını sağlayan önemli araçlardır. Bu tür anlatılar, kültürel kimliğin şekillenmesinde önemli bir rol oynarken, aynı zamanda bireylerin değerler sistemini ve dünya görüşünü de etkilemektedir (Tigue, 1992). Efsaneler ve mitler, eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesinde öğretici içerikler sunar; öğrenciler, bu tür anlatılar aracılığıyla sembolik anlamları analiz etme, olaylar arasındaki ilişkileri keşfetme ve farklı bakış açılarını anlamlandırma yetisi kazanır (Kapanadze, 2019). Bu bağlamda, Türk efsanelerinin eğitim materyali olarak kullanılması, öğrencilere tarih, kültür ve değerler hakkında derin bir farkındalık kazandırırken eleştirel düşünme becerilerini de desteklediği düşünülebilir.

Bununla birlikte özel yetenekli öğrencilerde eleştirel düşünme becerisinin kazandırılması eğitimde önemli bir yer teşkil etmektedir. Günümüzde bilgiye çok çabuk ulaşılabilir ancak bilgiye ulaşmak değil; bilginin güvenilirliği ve değerlendirilebilmesi açısından eleştirel düşünceye ihtiyaç duyulmaktadır (Çetinkaya, 2011). Bu yüzden bilgiye ulaşma, ulaştığı bilgiyi analiz etme, değerlendirip doğru sonuca ulaşabilme yeteneğini geliştirip eleştirel düşünmeyi eğitimde de kullanılmasını dikkate almak gerekir. Eğitimde de dikkate edilmesi gereken bir unsur olan bu beceri ile argümanlar analiz edilir, tümdengelimsel ve tümevarımsal muhakeme kullanarak çıkarım yapma, yargılayıp değerlendirme ve sonuçta bir karara varma ile problem çözebilme becerilerini de içerisine alır. Bu beceri sayesinde öğrenciler, karşılaştıkları problemleri daha etkili ve yaratıcı bir şekilde çözebilir, doğru kararlar alabilir ve akademik başarılarını artırabilirler (Dewey, 1933).

Özel yetenekli bireyler yaşatlarının ötesinde bireylerdir (Worrell vd., 2019). Özel yetenekli bireylerin eğitiminin amacı onların bu birikimlerinden ve üst düzey düşüncelerinden yararlanmak, onların kendilerini gerçekleştirip yaratıcı problem çözen bireyler haline getirip bilgi öğretir hale getirmek (Renzulli, 2012), onları erken yaşta keşfedip ,eğitim almalarını sağlamak ve ortaya çıkan potansiyellerinden en üst düzeyde yararlanmak hem toplum hem de birey açısından büyük önem arz etmektedir. Bu doğrultuda özel yetenekli çocuğu geliştirebilmek adına ona doğru kaynaklar sunmak ve doğru stratejilerle yönlendirmek çok önemlidir. Özel yetenekli bireylerin eleştirel düşünme becerilerinin gelişmesini sağlayacak ortamlarla karşılaştırmak en büyük hedeflerimizden biri olmalıdır (Cantürk-Günhan & Başer, 2009).

Türk kültürü kadim bir kültürdür. Bozkır yaşantısının vermiş olduğu bağımsız ve özgürlüğümüze düşkün bir millet olmamız zengin ve değerli bir miras oluşturmuş efsanevi alıntı ve mitlerle doludur. Bu zengin kültürel mirasımız sadece Türk milletinin kültürel değerleri olarak kalmaz; özel yetenekli bireyin eğitimi açısından da bir bireyin farklı becerilerinin gelişmesine de katkıda bulunabilecek zenginlikler içeren kaynaklardır. Türk kültürünün efsane ve mitleri öğrenme ortamlarında kullanılabilir ve aynı zamanda strateji oluşturabilecek kaynaklardır. Bu kaynaklar sadece tarihimiz ve kültürel değerlerimizi anlayıp değerlendirmenin yanı sıra; eleştirel düşünme, problem çözme ve yaratıcı düşünme becerilerinin de gelişmesini sağlar. Özellikle Türk efsaneleri, kurgulanan yapı, anlatılanlardaki derinlik, verilen didaktik

unsurlar ile bireyin eleştirel düşünme becerisinin gelişmesine önemli katkıda bulunur. Yılar (2005), mit ve efsanelerin farklı düşünme becerilerini geliştirmek için birçok fırsat sağlayabileceğini ifade etmektedir.

Eleştirel düşünme, öğrenciler belirli bir içerikle uğraşırken en iyi şekilde geliştirilebilir (Huitt, 1998). Eleştirel düşünmenin geliştirilmesinde öğretmen, yönetici, materyal, değerlendirmenin aktif rolü vardır. Özellikle öğretmen eleştirel düşünmeyi geliştirebilmek için öğrencinin aktif katılımını sağlayabilir (Semerci, 2003). Öğretmenler, öğrencilere en yakın olan ve onlarla aktif çalışabilen, ihtiyaç ve eksikliklerini gözlemleyebilen kişiler olduğu için onlara eleştirel düşünme becerisi geliştirebilecek ortamlar oluşturulması, eğitim materyalleri seçimi ve bunların uygulanması açısından önemli rol oynarlar. Bu nedenle Türk efsanelerinin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirebilmesi için ve potansiyellerini ortaya çıkarması bakımından değerlendirilmesinde uzman olarak öğretmen görüşleri önemlidir.

Bu çalışma kapsamında öncelikle eleştirel düşünme becerisinin önemi üzerinde durulmuş ve ardından bu becerinin özel yetenekli öğrenciler için neden gerekli olduğu ele alınmıştır. Son olarak, Türk efsanelerinin eğitimde kullanılması ve faydaları ele alınmış ve uzmanlar tarafından efsane ve mitlerin eğitimde eleştirel becerinin geliştirilmesi için farklı yaklaşımlar sunarak Türk efsane ve mitlerinin eğitimde kullanılacak materyal olarak kullanılmasına ışık tutması hedeflenmektedir.

Eğitim sürecinde, bireylerin toplumsal hayatlarında deneyimledikleri bilgileri zihinsel süreçlerden geçirerek faal bir şekilde kullanmalarını sağlayacak düşünme becerilerini kazanmaları ve geliştirmeleri büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda eğitim ortamında öğrencilerin, genel olarak düşünme özelde ise eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinliklerle karşılaşmalarının önemli olduğu söylenebilir (Cin Şeker, 2022).

Özel yetenekli öğrenciler, kendi yaşitlarının normal gelişim gösteren bireylerine göre farklı öğrenme gereksinimlerine ve gizil güçlere sahip bireylerdir (Koshy, 2002). Bu bireylerin eğitimi, onların bilişsel ve duyuşsal gelişimlerini destekleyecek özel yöntemler ve materyaller gerektirir. Bu yüzden eleştirel düşünme becerisi, bu öğrenciler için çok önemlidir. Eleştirel düşünme, öğrencilerin bilgiye ulaşma, analiz etme, değerlendirme ve doğru sonuca ulaşma süreçlerinde daha etkin olmalarını sağlar. Bu becerinin erken yaşta geliştirilmesi, özel yetenekli öğrencilerin akademik başarılarını artırmakla kalmaz, aynı zamanda onların problem çözme ve karar verme yeteneklerini de güçlendirir (Meyers, 1981, s. 1). Fakat ne yazık ki eğitim sistemimizde eleştirel beceri yönünü geliştirecek yeterli materyal ve farklı yöntemler bulunmamaktadır. Bu öğrenciler için sunulan derslerde kullanılan metinler genellikle genel öğrenci kitlesine yönelik hazırlandığından, özel yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarına tam anlamıyla cevap verememektedir. Bilgiler ancak derinlemesine ve anlamlı şekilde öğrenilirse değişik alanlara uygulanabilecektir (Kurnaz, 2023).

Bu bağlamda eleştirel düşünme öğrencilerin eleştirel okumaları gerekmektedir (Kurnaz, 2023). Beceri temelli eleştirel düşünme öğretimi çok farklı araçlarla yapılabilir. Bu araçlardan biri de okuma metinleridir. Türkiye’de okuma metinlerinin eleştirel düşünme öğretimine uygunluğu, Türk efsane ve mitlerin eleştirel düşünme öğretimi için uygun olup olunmadığı ve verilen metinlerin eleştirel düşünme öğretimine faydası ne olduğu bilinmemektedir. Bu kapsamda, eğitim materyallerinin çeşitlendirilmesi ve özel yetenekli öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun hale getirilmesi büyük bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türk efsaneleri zengin bir bilgi birikimi ve derin anlamlar içerdiğinden, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi açısından oldukça etkili kaynaklardır. Bu çalışmada, Türk efsanelerinin özel yetenekli öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesindeki

uygunluğu, öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda değerlendirilecektir. Öğretmenlerin bu konudaki görüş ve değerlendirmeleri, efsanelerin eğitim materyali olarak kullanımının etkinliğini ve uygulanabilirliğini ortaya koyacaktır. Bu sayede, eğitimde eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi için alternatif ve kültürel olarak zengin materyallerin kullanımına yönelik öneriler sunulabilecektir. Araştırmanın sonuçları, eğitim politikaları ve programlarının iyileştirilmesi için önemli bilgiler sağlayarak, özel yetenekli öğrencilerin eğitimine katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Bu genel duruma bağlı olarak araştırmanın problem cümlesi “Özel yetenekli öğrencilere eleştirel düşünme öğretiminde bir araç olarak Türk efsaneleri metinlerinin uygunluğu nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, “Özel Yetenekli Öğrencilere Eleştirel Düşünme Öğretiminde Türk Efsaneleri Okuma Metinlerinin Bir Araç Olarak Uygunluğunu” uzman görüşleri ışığında incelemeyi hedeflemektedir. Anadolu’nun kültürel ve derin felsefi içerikleriyle zenginleştirilmesine, efsanelerde ve mitlerde yer alan karakterler ve olaylar üzerinden etik ve ahlaki değerler hakkında tartışmalar başlatarak özel yetenekli öğrencilerin eğitimine yönelik daha etkili stratejilerin geliştirilmesine olanak sağlayacaktır. Araştırma, özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde Anadolu efsaneleri ve mitlerinin nasıl daha etkili bir şekilde kullanılabileceğini belirlemeyi ve bu yönde sunacağı önerileri bilimsel temellere dayandırmayı amaçlamaktadır. Elde edilen bulgular, özel yetenekli öğrencilerin ihtiyaçlarına yönelik zengin içerik ve etkili eğitim programları geliştirmelerine yardımcı olmak için eğitimcilere rehber olacaktır. Özel yetenekli öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini geliştirmek ve bilişsel-sosyal-duygusal gelişimlerini desteklemek için, geleneksel eğitim yöntemlerinden farklı olarak, Anadolu efsaneleri ve mitleri gibi zengin kültürel öğeleri eğitimde kullanmayı önermektedir. Bu bağlamda, çalışma, özel yetenekli öğrencilerin Türk kültürünün korunmasına ve yaşatılmasına katkı sağlayarak kültürel miraslarını öğrenmelerine ve milli kimlik duygularını geliştirmelerine yardımcı olacaktır. Sonuç olarak, bu araştırma, özel yetenekli öğrencilerin eğitimindeki birçok eksikliği tamamlama potansiyeli açısından alana sağlayacağı değerli katkılar dolayısıyla büyük bir öneme sahiptir.

Bu amaç doğrultusunda araştırma; “Akdamar, Er ile Cis, Tahir ile Zühre, Lokman Hekim, Şahmeran, Anavarza, Köroğlu, Kız Kalesi Efsaneleri ve Erlik’ in İntikamı, Demir Yürekli Kağan Erbüke’ye Karşı Mitolojilerine” okuma metinlerinin, özel yetenekli öğrencilere eleştirel düşünme öğretiminde bir araç olarak uygunluğu değerlendirilmiştir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli ve Deseni

Bu araştırma, tarama modelinde nitel bir yaklaşımla yürütülmüş olup, doküman analizi yöntemi ile desteklenen bir durum çalışması olarak tasarlanmıştır. Tarama modeli, araştırmanın temel konusu olan Türk efsaneleri ve mitlerinin özel yetenekli öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirme açısından uygunluğunu derinlemesine analiz etmeye imkân tanır. Nitel yaklaşım, uzman eğitimcilerin görüşlerine dayalı olarak elde edilen bulguları anlamlandırmak ve bu bağlamda daha kapsamlı çıkarımlar yapabilmek amacıyla tercih edilmiştir.

Katılımcılar

Araştırmanın örneklem grubunu, üst düzey düşünme becerileri ve özel yetenekli öğrencilerin eğitimi konularında bilgi ve deneyime sahip uzman eğitimciler oluşturmaktadır. Bu eğitimciler, amaçlı örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir; nitel araştırmalarda tercih edilen bu yöntem,

araştırma sorularına dair kapsamlı bilgi sağlayabilecek kişilerin seçilmesini sağlar (Patton, 2015). Araştırmaya katılan 20 uzman eğitimci, özel yetenekli öğrencilerin eğitimi konusunda üst düzey düşünme eğitimi almış ve bu alanda uzmanlaşmış kişilerden oluşmaktadır. Ayrıca, çalışmada uzman görüşlerinin geçerli ve güvenilir bir temele dayandırılması için sadece belirli kriterleri karşılayan eğitimcilerin katılımı sağlanarak yanıtların doğruluğu güçlendirilmiştir.

İncelenen dokümanlar

Bu araştırmada Türk efsane ve mitlerinden belirli karakterler seçilerek 11-15 yaş arasındaki özel yetenekli bireylerin gelişimsel özelliklerini dikkate alarak yeniden düzenlenerek yalın bir anlatımla yazılmıştır. Ayrıca "Erlik' in İntikamı, Demir Yürekli Kağan Erbüke'ye Karşı" adlı mit Türk mitolojik kahraman karakterleri kullanılarak eleştirel düşünme becerilerini geliştirecek kriterler dikkate alınarak oluşturulmuştur. Bu dokümanlar, özel yetenekli bireyler için eleştirel düşünme eğilimi materyali olarak değerlendirilmektedir. Özel yetenekli bireylerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama sürecinde, "Okuma Metinlerinin Eleştirel Düşünmeyi Öğretmeye Uygunluğu Değerlendirme Ölçeği" aracılığı ile gönüllük esasına göre doldurulmuştur. Formun hazırlanma aşamasında öncelikle literatür taraması yapılmış, eleştirel düşünme becerilerinin eğitsel çerçevesi ile Türk efsaneleri ve mitlerinin eğitsel katkılarına dair kapsamlı bir havuz oluşturulmuştur. Madde havuzundan en uygun kriterler seçilerek formun ilk taslağı oluşturulmuştur. Oluşturulan taslak form düşünme eğitimi alanında uzman üç öğretim üyesine gönderilmiş ve değerlendirmeleri alınmıştır. Uzmanlardan gelen geri bildirimlere göre gerekli düzenlemeler yapılmış ve sonrasında form, pilot uygulama ile test edilerek nihai haline getirilmiştir. Ayrıca, katılımcılara veri gizliliği ve çalışmanın amacı hakkında bilgi verilmiş, gönüllü onamları alınarak etik kurallara uyulmuştur.

Verilerin Toplanması ve Güvenilirlik Analizi

Araştırmada veri toplama aracı olarak çevrimiçi ortamda uygulanan bir kişisel görüş formu kullanılmıştır. Katılımcılar Türk efsaneleri ve mitlerinin eğitimde kullanılabilirliği, eleştirel düşünme becerilerine katkıları konusundaki görüşleri gönüllülük esasına göre toplanmıştır. Yanıtların yalnızca tek bir kez ve belirli bir mail adresiyle alınması, araştırma bulgularının güvenilirliğini artırmıştır. Katılımcılara veri gizliliği ve çalışmanın amacı hakkında bilgi verilmiş, gönüllü onamları alınarak etik ilkelere uyulmuştur.

Araştırmada veri toplama aracının güvenilirliğini test etmek amacıyla yapılan 229 değerlendirme sonucunda Yapılan 260 değerlendirme sonunda Cronbach's Alpha değeri ,976 olarak hesaplanmıştır. Bu yüksek güvenilirlik katsayısı, formun tutarlı ve güvenilir sonuçlar verdiğini göstermektedir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizi, "Okuma Metinlerinin Eleştirel Düşünmeyi Öğretmeye Uygunluğu Değerlendirme Ölçeği" aracılığıyla yapılan katılımcı değerlendirmeleri ile gerçekleştirilmiştir. Veri analizi süreci aşağıdaki adımları içermektedir. Katılımcı uzman eğitimciler, çevrimiçi ortamda ölçme aracını doldurarak görüşlerini bildirmiştir. Her bir katılımcı, efsaneler hakkında belirlenen eleştirel düşünme kriterlerine göre puanlama yapmıştır. Veri toplama aracı, 5 dereceli Likert ölçeği kullanılarak hazırlanmıştır. Puanlar, 1 (kesinlikle katılmıyorum) ile 5 (tamamen katılıyorum) arasında değişmektedir. Bu sistem, katılımcıların her bir efsane için eleştirel düşünme öğretimine uygunluk düzeylerini değerlendirmelerine

olarak tanımlanmaktadır. Elde edilen verilerin analizi için betimsel istatistikler kullanılmıştır. Her bir kriter için katılımcıların verdiği puanların aritmetik ortalamaları hesaplanmış ve bu ortalamalar, eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesine yönelik uygunluk düzeyini belirlemek amacıyla yorumlanmıştır. Likert ölçeğinde her bir seçeneğin temsil ettiği puan aralıkları hesaplanmıştır. En düşük ve en yüksek puan arasındaki fark, ölçek üzerindeki seçenek sayısına bölünerek her bir aralığın genişliği belirlenmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, 1,00-1,80 aralığı "kesinlikle katılmıyorum," 1,81-2,60 aralığı "katılıyorum," 2,61-3,40 aralığı "kararsızım," 3,41-4,20 aralığı "katılıyorum," ve 4,21-5,00 aralığı "tamamen katılıyorum" olarak belirlenmiştir.

Elde edilen veriler, öğretmen görüşlerine dayalı olarak Türk efsanelerinin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmedeki uygunluğunu ortaya koymuştur. Genel olarak, incelenen efsaneler, eleştirel düşünme becerilerinin çeşitli yönlerini destekleyici olarak yüksek puanlar almış ve bu durum, Türk efsanelerinin eğitimde kullanılmasının önemini vurgulamıştır.

Sonuç olarak, veri analizi süreci, Türk efsanelerinin eleştirel düşünme öğretimindeki potansiyelini anlamak için sistematik bir yaklaşım sunmuş ve elde edilen bulgular, eğitim politikalarına yön vermek adına değerli bilgiler sağlamıştır. Gelecek araştırmalarda, bu bulguların daha geniş bir kitleye uygulanabilirliğini incelemek üzere farklı yaş grupları ve eğitim düzeyleri üzerinde çalışmalara devam edilmesi önerilmektedir.

Tablo 1’de efsanelerin yaratıcı düşünme becerilerini destekleme açısından uzmanlar tarafından değerlendirilmesine yönelik 5’li Likert tipi derecelendirme ölçeğini göstermektedir. Uzmanlar her bir efsaneyi yaratıcı düşünmeyi teşvik etme potansiyeline göre puanlamış ve verilen puanlar aşağıdaki aralıklara göre değerlendirilmiştir:

Tablo 1. 5’li Likert Tipi Derecelendirme

PUAN ARALIĞI	DERECELENDİRME
1,00-1,80	Kesinlikle katılmıyorum
1,81-2,60	Katılıyorum
2,61-3,40	Kararsızım
3,41-4,20	Katılıyorum
4,21-5,00	Tamamen katılıyorum

Tablo 1’de göre; 1,00-1,80 (Kesinlikle katılmıyorum): Bu aralık, efsanenin yaratıcı düşünme becerilerini desteklemekte yetersiz olduğunu ifade etmektedir. Uzmanların bu aralıkta puan verdiği efsaneler, yaratıcı düşünme becerilerini geliştirme açısından sınırlı katkı sağlamaktadır.

1,81-2,60 (Katılmıyorum): Bu puan aralığı, efsanenin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirme açısından belirli bir potansiyele sahip olduğunu ancak bu yeteneği yeterince desteklemediğini göstermektedir.

2,61-3,40 (Kararsızım): Bu aralık, uzmanların efsanenin yaratıcı düşünme becerilerine katkısı konusunda kararsız olduğunu gösterir. Bu puanlar, efsanenin yaratıcı düşünmeyi destekleyip desteklemediği konusunda belirgin bir görüş ortaya koymamaktadır.

3,41-4,20 (Katılıyorum): Bu puanlar, efsanenin yaratıcı düşünme becerilerini geliştirme açısından genel olarak uygun olduğunu ve destekleyici bir etkiye sahip olduğunu ifade eder. Uzmanlar, bu aralıkta puan verdiklerinde, efsanenin yaratıcı düşünme becerilerini teşvik eden öğeler barındırdığını belirtmektedir.

4,21-5,00 (Tamamen katılıyorum): Bu aralık, efsanenin yaratıcı düşünme becerilerini desteklemek için çok uygun olduğunu ve bu amaçla son derece etkili bir araç olarak görüldüğünü göstermektedir. Uzmanların yüksek puanlar verdiği efsaneler, yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesine güçlü bir katkı sağlamaktadır.

Elde edilen puanlar, efsanelerin eleştirel düşünme becerilerini destekleme derecesine göre ortalama puanlar halinde değerlendirilmiştir. Bu ortalamalar, efsanelerin yaratıcı düşünme açısından genel uygunluk düzeylerini ortaya koyarak eğitimde kullanılabilirliklerine dair anlamlı sonuçlar sunmaktadır.

BULGULAR

Bu çalışmada, özel yetenekli öğrencilere eleştirel düşünme öğretiminde Türk efsaneleri okuma metinlerinin bir araç olarak uygunluğu uzman görüşlerine dayanarak değerlendirilmiştir. Uzmanlar, 10 farklı okuma metni için veri toplama aracını kullanarak puanlar vermiştir. Her bir efsane için öğretmenlerin verdikleri puanların ortalaması Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Okuma Metinlerinin Eleştirel Düşünme Öğretimi Açısından Uygunluğu ile İlgili Öğretmen Görüşlerinin Ortalamaları

EFSANELER	Akdamar	Tahir ve Zühre	Kız Kalesi Efsanesi	Anavarza	Köroğlu	Lokman Hekim	Şahmeran	Er ile Cis	Demir Yürekli Kağan Erbüke 'ye Karşı	Erlik'in İntikamı	Ortalama
Anlatılan bir olayın sebepleri ile sonuçları arasında ilişki kurmasına uygundur.	4,5	4,5	4,8	4,6	4,7	4,6	4,7	4,5	4,5	4,8	4,6
Bir olay ya da duruma ilişkin kural üretmesine uygundur.	4,4	4,5	4,7	4,4	4,3	4,4	4,6	4,2	4,3	4,3	4,4
Bir kuralı başka durumlara doğru şekilde genellemesi için uygundur.	4,5	4,4	4,3	4,5	4,5	4,5	4,6	4,0	4,3	4,4	4,4
Bir konuda birden fazla görüş belirlemesi için uygundur.	4,6	4,4	4,6	4,5	4,6	4,5	4,8	4,4	4,3	4,5	4,5
Bir durum belirtirken bunu neye göre olduğunu (neye göre güzel, çirkin, iyi, kötü vb.) belirtmesi için uygundur.	4,6	4,5	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,3	4,7	4,7	4,6
Varlık, kural, özellik, olay vb. durumları karşılaştırması için uygundur.	4,6	4,5	4,5	4,5	4,6	4,6	4,7	4,3	4,4	4,6	4,5
Metinde önemsiz/gereksiz bilgiyi çıkarmasına uygundur.	4,5	4,8	4,4	4,6	4,6	4,6	4,5	4,3	4,5	4,2	4,5
Metinde ya da durumunda önemli/gerekli noktaları belirlemesine uygundur.	4,6	4,5	4,7	4,5	4,5	4,5	4,8	4,4	4,4	4,4	4,5
Toplum içinde oturmuş kalıp yargıları (Örn. Evde yemekleri bayanlar yapar.) belirlemesi için uygundur.	4,5	4,6	4,5	4,6	4,6	4,4	4,6	4,6	4,5	4,6	4,5
Delillere dayalı olarak, gerçekleşme ihtimali en güçlü olanı bulması için uygundur.	4,5	4,4	4,5	4,6	4,6	4,4	4,6	4,4	4,3	4,3	4,5
Açık ve samimi bir diyalog ortamı oluşturmasını sağlar.	4,5	4,5	4,4	4,6	4,5	4,4	4,8	4,3	4,4	4,7	4,5
Bir konu ile ilgili karşıt görüşlerin güçlü ve zayıf yönlerini değerlendirmesi için uygundur.	4,5	4,5	4,6	4,6	4,6	4,6	4,7	4,5	4,3	4,8	4,5

Bildiklerini ve bilmediklerini belirterek bildiğinden fazlasını iddia etmemesi için uygundur.	4,3	4,4	4,6	4,5	4,5	4,5	4,8	4,2	4,4	4,5	4,5
Yaygın olmayan görüşler veya inançlar ile tarafsızca ilgilenme ve anlamaya çalışmasına uygundur.	4,4	4,5	4,5	4,6	4,5	4,5	4,7	4,3	4,4	4,2	4,5
Kendi düşünce ve eylemlerindeki çelişki ve tutarsızlıkları dürüstçe kabul etmesi için uygundur.	4,4	4,6	4,5	4,5	4,5	4,4	4,7	4,1	4,6	4,3	4,5
Zorluklara ve başarısızlıklara rağmen zihinsel içgörülerinin peşinden gitmesi için uygundur.	4,6	4,5	4,4	4,6	4,4	4,6	4,6	4,3	4,4	4,4	4,5
Kendisinin ve başkasının akıl yürütmeye ve standartlara dayalı düşünmelerine değer vermesi için uygundur.	4,6	4,5	4,5	4,6	4,4	4,5	4,6	4,2	4,4	4,5	4,5
Görüşlerinde kesinlikten kaçınma, bir görüşün doğru ile yanlış arasındaki düzeylerini: derecelerini fark ettiğini görüşlerini belirtirken ortaya koymasına uygundur.	4,6	4,6	4,4	4,6	4,5	4,4	4,7	4,3	4,5	4,4	4,5
Varsayımları, duyguları ve gerçekleri ayırabilmesi için uygundur.	4,6	4,7	4,5	4,5	4,6	4,5	4,6	4,4	4,5	4,5	4,5
Değerlendirmelerinde ölçütler veya değerlendirme standartları geliştirip kullanması için uygundur.	4,5	4,6	4,6	4,6	4,6	4,5	4,7	4,2	4,3	4,3	4,5
Bilgi kaynaklarının ve gözlemlerinin güvenilirliğini araştırması için uygundur.	4,4	4,4	4,5	4,4	4,4	4,5	4,7	4,1	4,3	4,3	4,4
Gerçek uygulama ile idealleri karşılaştırma ve birbirinden ayırt etmesi için uygundur.	4,5	4,5	4,5	4,5	4,7	4,5	4,6	4,3	4,3	4,3	4,5
Kavramsal kategorileri birbirinden ayıran temel nitelikleri açıklaması için uygundur.	4,4	4,4	4,5	4,4	4,4	4,4	4,6	4,1	4,3	4,3	4,4
Bir kavramı yeni bilgiyi anlamak için kullanır.	4,4	4,4	4,4	4,6	4,6	4,5	4,6	4,5	4,3	4,3	4,5
Bir disiplindeki kavramı başka bir disiplindeki bir olguyu, bilgiyi açıklamak için kullanmasına uygundur.	4,3	4,3	4,4	4,4	4,3	4,5	4,5	4,3	4,5	4,4	4,4
Bir kavram hakkındaki bilgisini yargılaması ve değerlendirmesi için uygundur	4,2	4,3	4,5	4,4	4,4	4,5	4,6	4,3	4,4	4,4	4,4
ORTALAMA	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,6	4,3	4,4	4,4	4,5

Araştırmanın birinci sorusunda “Özel yetenekli öğrencilere eleştirel düşünme öğretiminde Türk efsaneleri okuma metnlerinin bir araç olarak uygunluğu nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır. Buna göre her bir okuma metni için elde edilen veriler aşağıda yer almaktadır. “Akdamar Efsanesi başlıklı okuma metnin bir araç olarak özel yetenekli öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygunluğu nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır. Tablo 2’de görüldüğü gibi tüm maddelerin 4,00 ve üzerinde değer aldığı görülmüştür. Eleştirel düşünmenin öğretiminde etkili olan özelliklerin ortalama puanlarının 4,48 olduğu; bu değer Tablo 2’de göre 4,4’ün üzerinde bir değer olması dikkate alındığında “çok iyi” olarak yorumlanması mümkündür. Bu verilere göre Akdamar Efsanesi ile ilgili okuma metninin öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından oldukça uygun bir araç olduğu söylenebilir.

“Tahir ile Zühre Efsanesi başlıklı okuma metnin bir araç olarak özel yetenekli öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygunluğu değerlendirildiğinde; Tablo 2’de görüldüğü gibi tüm maddelerin 4,00 ve üzerinde değer aldığı görülmüştür. Eleştirel düşünmenin öğretiminde

etkili olan özelliklerin ortalama puanlarının 4,45 olduğu; bu değerin 5'li Likert dereceli puanlama analizine göre "çok iyi" olarak yorumlanması mümkündür. Bu verilere göre Tahir ile Zühre Efsanesi ile ilgili okuma metninin öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygun bir araç olduğu söylenebilir.

Araştırmanın üçüncü sorusunda "Kız Kalesi Efsanesi ile ilgili okuma metnin bir araç olarak öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygunluğu nasıldır?" sorusuna cevap aranmıştır. Tabloya göre, Kız Kalesi Efsanesi ile ilgili okuma metninin eleştirel düşünmenin özellikleri açısından öğretmen görüşlerine dayalı incelenmesi ile ilgili verilere bakıldığında tüm maddelerin 4,00 ve üzerinde değer aldığı görülmüştür. Eleştirel düşünmenin öğretiminde etkili olan özelliklerin ortalama puanlarının 4,45 olduğu; bu değerin 5'li Likert dereceli puanlama analizine göre "çok iyi" olarak yorumlanması mümkündür. Bu verilere göre Kız Kalesi Efsanesi ile ilgili okuma metninin öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygun bir araç olduğu söylenebilir.

Araştırmanın dördüncü sorusunda "Anavarza Efsanesi ile ilgili okuma metnin bir araç olarak öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygunluğu nasıldır?" sorusuna cevap aranmıştır. Tabloya göre, Anavarza Efsanesi ile ilgili okuma metninin eleştirel düşünmenin özellikleri açısından öğretmen görüşlerine dayalı incelenmesi ile ilgili verilere bakıldığında tüm maddelerin 4,00 ve üzerinde değer aldığı görülmüştür. Eleştirel düşünmenin öğretiminde etkili olan özelliklerin ortalama puanlarının 4,52 olduğu; bu değerin 5'li Likert dereceli puanlama analizine göre "çok iyi" olarak yorumlanması mümkündür. Bu verilere göre Anavarza Efsanesi ile ilgili okuma metninin öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından oldukça uygun bir araç olduğu söylenebilir.

Araştırmanın beşinci sorusunda "Köroğlu Efsanesi ile ilgili okuma metnin bir araç olarak öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygunluğu nasıldır?" sorusuna cevap aranmıştır. Tabloya göre, Köroğlu Efsanesi ile ilgili okuma metninin eleştirel düşünmenin özellikleri açısından öğretmen görüşlerine dayalı incelenmesi ile ilgili verilere bakıldığında tüm maddelerin 4,00 ve üzerinde değer aldığı görülmüştür. Eleştirel düşünmenin öğretiminde etkili olan özelliklerin ortalama puanlarının 4,43 olduğu; bu değerin 5'li Likert dereceli puanlama analizine göre "çok iyi" olarak yorumlanması mümkündür. Bu verilere göre Köroğlu Efsanesi ile ilgili okuma metninin öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygun bir araç olduğu söylenebilir.

Araştırmanın altıncı sorusunda "Lokman Hekim Efsanesi ile ilgili okuma metnin bir araç olarak öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygunluğu nasıldır?" sorusuna cevap aranmıştır. Tabloya göre, Lokman Hekim Efsanesi ile ilgili okuma metninin eleştirel düşünmenin özellikleri açısından öğretmen görüşlerine dayalı incelenmesi ile ilgili verilere bakıldığında tüm maddelerin 4,00 ve üzerinde değer aldığı görülmüştür. Eleştirel düşünmenin öğretiminde etkili olan özelliklerin ortalama puanlarının 4,44 olduğu; bu değerin 5'li Likert dereceli puanlama analizine göre "çok iyi" olarak yorumlanması mümkündür. Bu verilere göre Lokman Hekim Efsanesi ile ilgili okuma metninin öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygun bir araç olduğu söylenebilir.

Araştırmanın yedinci sorusunda "Şahmeran Efsanesi ile ilgili okuma metnin bir araç olarak öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygunluğu nasıldır?" sorusuna cevap aranmıştır. Tabloya göre, Şahmeran Efsanesi ile ilgili okuma metninin eleştirel düşünmenin özellikleri açısından öğretmen görüşlerine dayalı incelenmesi ile ilgili verilere bakıldığında tüm maddelerin 4,00 ve üzerinde değer aldığı görülmüştür. Eleştirel düşünmenin öğretiminde etkili olan özelliklerin ortalama puanlarının 4,53 olduğu; bu değerin 5'li Likert dereceli puanlama analizine göre "çok iyi" olarak yorumlanması mümkündür. Bu verilere göre Şahmeran Efsanesi

ile ilgili okuma metninin öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından oldukça uygun bir araç olduğu söylenebilir.

Araştırmanın sekizinci sorusunda “Er ile Cis Efsanesi ile ilgili okuma metnin bir araç olarak öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygunluğu nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır. Tabloya göre, Er ile Cis Efsanesi ile ilgili okuma metninin eleştirel düşünmenin özellikleri açısından öğretmen görüşlerine dayalı incelenmesi ile ilgili verilere bakıldığında tüm maddelerin 4,00 ve üzerinde değer aldığı görülmüştür. Eleştirel düşünmenin öğretiminde etkili olan özelliklerin ortalama puanlarının 4,50 olduğu; bu değer 5’li Likert dereceli puanlama analizine göre “çok iyi” olarak yorumlanması mümkündür. Bu verilere göre Er ile Cis Efsanesi ile ilgili okuma metninin öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından oldukça uygun bir araç olduğu söylenebilir.

Araştırmanın dokuzuncu sorusunda “Demir Yürekli Kağan Erbüke’ye Karşı Mitolojisi ile ilgili okuma metnin bir araç olarak öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygunluğu nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır. Tabloya göre, Demir Yürekli Kağan Erbüke’ye Karşı Mitolojisi ile ilgili okuma metninin eleştirel düşünmenin özellikleri açısından öğretmen görüşlerine dayalı incelenmesi ile ilgili verilere bakıldığında tüm maddelerin 4,00 ve üzerinde değer aldığı görülmüştür. Eleştirel düşünmenin öğretiminde etkili olan özelliklerin ortalama puanlarının 4,62 olduğu; bu değer 5’li Likert dereceli puanlama analizine göre “çok iyi” olarak yorumlanması mümkündür. Bu verilere göre Demir Yürekli Kağan Erbüke’ye Karşı Mitolojisi ile ilgili okuma metninin öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından oldukça uygun bir araç olduğu söylenebilir.

Araştırmanın onuncu sorusunda “Erlik’in İntikamı Mitolojisi ile ilgili okuma metnin bir araç olarak öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygunluğu nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır. Tabloya göre, Erlik’in İntikamı Mitolojisi ile ilgili okuma metninin eleştirel düşünmenin özellikleri açısından öğretmen görüşlerine dayalı incelenmesi ile ilgili verilere bakıldığında tüm maddelerin 4,00 ve üzerinde değer aldığı görülmüştür. Eleştirel düşünmenin öğretiminde etkili olan özelliklerin ortalama puanlarının 4,40 olduğu; bu değer 5’li Likert dereceli puanlama analizine göre “çok iyi” olarak yorumlanması mümkündür. Bu verilere göre Erlik’in İntikamı Mitolojisi ile ilgili okuma metninin öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygun bir araç olduğu söylenebilir.

Araştırmada okuma parçalarının eleştirel düşünme ile ilgili kazanımları geliştirmesi ile ilgili veriler incelendiğinde öğretmen görüşlerine göre tüm maddelerin 4,00 ve üzerinde puan aldığı görülmüştür. Bu da incelenen okuma parçalarının eleştirel düşünmenin kazanımlarını geliştirmeye uygun olduğunu göstermektedir.

Araştırmada toplam on okuma metninin eleştirel düşünmenin özellikleri açısından öğretmen görüşlerine dayalı incelenmesi ile ilgili verilere bakıldığında tüm maddelerin ortalamasının 4,5 olduğu; bu değer 5’li Likert dereceli puanlama analizine göre “çok iyi” olarak yorumlanması mümkündür. Bu verilere göre on okuma metninin öğrencilere eleştirel düşünme öğretimi açısından uygun bir araç olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada, özel yetenekli öğrencilere eleştirel düşünme öğretiminde Türk efsanelerinin okuma metinlerinin uygunluğu, uzman görüşlerine dayanarak değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında, öğretmenler tarafından 10 farklı efsane ve mit için eleştirel düşünmeyi öğretmeye uygunluk açısından puanlar verilmiştir. Öğretmenler, efsanelerin öğrencilerin bir olayın sebepleri ile sonuçları arasında ilişki kurmalarına yardımcı olacağını belirtmişlerdir. Elde edilen ortalama puanlar 4,5 ile 4,8 arasında değişmektedir. Bu, efsanelerin eleştirel düşünmenin bu

yönü için oldukça uygun olduğuna işaret etmektedir. Efsanelerin, öğrencilerin belirli bir olay veya duruma ilişkin kural üretmelerine olanak tanıdığı görüşü de desteklenmiştir. Bu kriterdeki ortalama puanlar 4,2 ile 4,7 arasında değişmiştir, bu da efsanelerin bu bağlamda etkili bir araç olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin belirli kuralları başka durumlara doğru bir şekilde genelleyeabilmeleri için efsanelerin uygun olduğu, ortalama puanların 4,0 ile 4,6 arasında değişmesiyle ortaya konulmuştur. Efsanelerin, öğrencilerin bir konuda birden fazla görüş belirlemelerine yardımcı olabileceği de ifade edilmiştir. Bu kriterde ortalama puanlar 4,4 ile 4,8 arasında değişmektedir. Efsanelerin, öğrencilerin metindeki önemsiz veya gereksiz bilgileri çıkarmalarına ve önemli noktaları belirlemelerine yardımcı olacağına dair görüşler de olumlu yöndedir. Bu alandaki ortalama puanlar 4,5 ile 4,8 arasında değişmektedir. Efsanelerin, toplum içinde yerleşmiş kalıp yargıları belirleme konusunda oldukça etkili olduğu, ortalama puanların 4,4 ile 4,6 arasında olduğu görülmüştür. Öğrencilerin delillere dayalı olarak en güçlü ihtimali bulmalarına yardımcı olma potansiyeli de vurgulanmıştır. Bu kriterde ortalama puanlar 4,3 ile 4,6 arasında değişmiştir. Efsanelerin, öğrenciler arasında açık ve samimi bir diyalog ortamı oluşturma yeteneği olduğu, ortalama puanların 4,5 ile 4,7 arasında olduğu görülmüştür. Toplamda incelenen 10 efsane ve mit, eleştirel düşünme becerilerinin çeşitli yönlerini destekleyecek şekilde yüksek puanlar almıştır. Genel olarak; Türk efsaneleri ve mitleri, özel yetenekli öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek için uygun ve etkili materyaller olarak değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, bu tür kültürel materyallerin eğitim programlarına dahil edilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Gelecek araştırmaların, farklı yaş gruplarındaki öğrenciler için efsanelerin kullanımını inceleyerek daha kapsamlı bilgiler sağlaması beklenmektedir.

SONUÇLAR Ve TARTIŞMA

Bu araştırmadaki temel amaç Türk efsane ve mitlerin özel yetenekli öğrencilere üst düzey düşünme becerilerinden olan eleştirel düşünme öğretimine uygunluğu uzmanların görüşlerine göre değerlendirmektir. Araştırmada ortaya çıkan bulgular on farklı efsane ve mitoloji metinlerinin özel yetenekli bireylere eleştirel düşünme öğretiminde önemli ve etkili birer araç olabileceğini göstermektedir. Öğretmenlerin metinleri inceleyip değerlendirmeleri sonucunda metinlerin eleştirel düşünme becerisi kazandırma açısından yüksek puanlar aldığı görülmektedir.

Araştırmanın sonuçları, Türk efsaneleri ve mitolojisi okuma metinlerinin zengin içeriği sayesinde öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirme potansiyeline sahip olduğunu ortaya koymuştur. Fisker, Heilmann (2020) çalışmasında hikâye, mit, efsane ve masalların öğretimde kullanımı üzerine bir değerlendirme sunar. Bu tür kültürel anlatılar, insanları birleştirir, yaratıcılığı teşvik eder ve düşünce özgürlüğünü destekler. Türk efsanelerinin eleştirel düşünme öğretiminde etkili olabileceği fikrini desteklemektedir. Bir öğrenme ve öğretme faaliyetindeki deneyimler ve anılar, yeni anlayışlara ve yeni topluluk duygusuna katkıda bulunabilir. Hikayeler insanları birbirine bağlarken aynı zamanda düşünme özgürlüğüne de destek sağlayabilir. Adı geçen makale, öğretimle ve hikâye anlatıcılığının bir öğretim aracı olarak kullanımıyla ilişkili olarak Venedik'teki hikâyeleri, mitleri, efsaneleri ve masalları ele almaktadır. Daha spesifik olarak, öğrencilerin çalışmalarında yaratıcılığı ve hayal gücünü harekete geçirmek için orijinal bir öğretim yöntemi olarak düşünme özgürlüğünü de içeren, kültürel mirası hikâye anlatımı yoluyla anlamaya odaklanan yeni ve benzersiz yöntemlerle ve disiplinler arası iş birliğiyle keşfedici bir çalışmayla ilgilidir (Fisker ve Heilmann, 2020). Özellikle, Akdamar, Tahir ile Zühre, Kız Kalesi, Anavarza ve Köroğlu gibi efsaneler de öğretmenler tarafından eleştirel düşünme öğretimi açısından oldukça uygun bulunmuştur. Bu metinler, öğrencilerin sebep-sonuç ilişkilerini kurma, kural üretme, farklı görüşler geliştirme ve önemli bilgileri ayırt etme gibi becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamaktadır.

Fisker,Heilmann(2020) yazılarında yükseköğretimde eleştirel düşünme becerilerinin gelişimine yönelik yaklaşımlar, yalnızca öğrenenler ve öğretmenler için değil, yönetim ve diğer paydaşlar için de yansıtıcı bir etkiye sahiptir ve özellikle toplumun karmaşık zorluklarla daha yetkin bir şekilde başa çıkabilen olgun ve sosyal olarak bilinçli vatandaşlardan fayda sağlamasına olanak tanır. Bu temel nedenlerle, akademinin çabaları doğrudan bu konu üzerine uzmanlaşmış dersler yoluyla veya dolaylı olarak müfredatlara eleştirel düşünme hedeflerini içsel olarak yerleştirme yoluyla yönlendirildiği belirtilmektedir.

Öğretmenlerin görüşleri, eğitim materyallerinin seçimi ve uygulanması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmada da görüldüğü üzere, öğretmenlerin deneyim ve gözlemlerine dayalı değerlendirmeleri, eğitimde kullanılacak materyallerin etkinliği ve uygulanabilirliği hakkında değerli bilgiler sunmaktadır. Öğretmenlerin, eleştirel düşünme becerilerini geliştirme amacıyla Türk efsaneleri ve mitlerinin kullanılmasını olumlu bulmaları, bu metinlerin eğitimde daha yaygın olarak kullanılmasına yönelik stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır. Critical Thinking Skills Among Elementary School Students adlı araştırma, özel yetenekli öğrencilerin eleştirel düşünme testlerinde genel eğitim öğrencilerinden daha iyi performans gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu, özel yetenekli öğrenciler için tasarlanmış müfredatın eleştirel düşünme öğretimini içermesi gerektiğini öne sürmektedir (Kettler, 2014).

Türk efsaneleri ve mitleri, sadece kültürel değerlerimizin aktarılması açısından değil, aynı zamanda eğitimde eleştirel düşünme, problem çözme ve yaratıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesi açısından da önemli materyallerdir. Bu metinler, öğrencilerin kültürel mirasımıza olan farkındalıklarını artırırken, aynı zamanda onların bilişsel ve duyuşsal gelişimlerini desteklemektedir. Araştırmanın bulguları, efsane ve mitlerin öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirme konusunda etkili araçlar olduğunu doğrulamaktadır. Creative Thought in Teaching Turkish Language adlı çalışma, ilköğretim Türkçe derslerinin yaratıcı etkinlikler aracılığıyla eleştirel düşünme gibi üst düzey düşünme becerilerini geliştirmeyi amaçladığını tartışmaktadır. Bu, Türk mitlerinin eğitimde kullanılmasının faydalı olabileceğini desteklemektedir (Aytan vd., 2011).

Bu araştırmada, özel yetenekli öğrencilerin eleştirel becerilerinin geliştirilmesi amacıyla Türk efsanelerinin ve mitlerinin uygunluğu öğretmen görüşlerine dayanarak değerlendirilmiştir. Araştırmanın amacı, Türk efsanelerinin ve mitlerinin özel yeteneklilerin eleştirel becerilerini geliştirme potansiyelini ortaya koymaktır. Bu araştırmanın bulguları, Türk efsanelerinin özel yetenekli öğrencilere eleştirel düşünme becerilerini öğretmek için etkili bir araç olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Efsaneler, öğrencilerin analitik düşünme, kural oluşturma, farklı bakış açılarını anlama ve önemli bilgileri ayırt etme gibi becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır.

Türk efsaneleri ve mitlerinin, özel yetenekli öğrencilere yönelik eğitim programlarına sistematik bir şekilde entegre edilmesi önerilmektedir. Efsaneler, kültürel mirasın aktarılması yanında, eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesine de katkı sağlayacaktır.

Gelecek araştırmalarda, Türk efsanelerinin farklı yaş grupları ve eğitim düzeylerindeki öğrenciler üzerindeki etkilerini incelemek için geniş kapsamlı çalışmalar yapılması önerilmektedir. Bu, efsanelerin eğitimdeki uygulama potansiyelini artıracaktır.

Öğretmenlere, Türk efsanelerinin eleştirel düşünme öğretimindeki etkinliğini artırmak için özel eğitimler verilmesi önemlidir. Öğretmenlerin, bu tür materyalleri etkili bir şekilde kullanabilmeleri için gerekli bilgi ve becerilere sahip olmaları sağlanmalıdır.

Efsanelerin öğretiminde kullanılacak çeşitli stratejilerin geliştirilmesi, öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini daha etkili bir şekilde geliştirmelerine olanak tanıyacaktır. Problem tabanlı öğrenme, grup tartışmaları ve yaratıcı yazım gibi yöntemler kullanılabilir.

Türk efsanelerinin eğitimde kullanımına yönelik uygulamaların etkinliğinin değerlendirilmesi için düzenli olarak geri bildirim mekanizmaları oluşturulmalıdır. Öğrencilerin gelişimlerini izlemek ve öğretim yöntemlerini revize etmek için bu geri bildirimler değerlendirilebilir.

Türk efsanelerinin kullanılması, öğrencilerin kültürel kimliklerini ve değerlerini anlamalarına yardımcı olurken, aynı zamanda eleştirel düşünme yeteneklerini geliştirecektir. Bu nedenle, kültürel içerikli materyallerin derslerde yer almasına önem verilmelidir.

Sonuç olarak, Türk efsanelerinin eğitimde kullanılması, özel yetenekli öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek için önemli bir fırsat sunmaktadır. Eğitim alanında bu tür kültürel zenginliklerin daha fazla yer bulması, öğrencilerin akademik ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunacaktır. Ayrıca okuma metinlerinin düşünmeyi öğretmeye uygunluğunun bilinmemesi durumunda, Türk efsanelerinin ve mitlerinin bu konuda nasıl etkili olabileceği incelenmiştir. Türk efsane ve mitlerinin müfredata eklenmesi özel yetenekli öğrencilerin hem akademik hem de sosyal ve duygusal gelişimini destekleyecek bir yaklaşım olarak değerlendirilebilir.

Kaynakça

- Aytan, T. (2011). Aktif öğrenme tekniklerinin dinleme becerisi üzerindeki etkileri. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 2(4), 23-43. <https://doi.org/10.11616/basbed.vi.508970>
- Bektaş, M. (2012). Nitel araştırma yöntemleri. Nobel Yayınları.
- Cantürk-Günhan, B., & Başer, N. (2009). Probleme dayalı öğrenmenin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerine etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 451-482. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.1086365>
- Cin Şeker, H. (2022). Eğitimde eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 14(1), 67-84.
- Çetinkaya, Z. (2011). Türkçe öğretmen adaylarının eleştirel düşünmeye ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 93-108. <https://doi.org/10.19171/uuefd.49397>
- Dewey, J. (1933). *How We Think: A Restatement of the Relation of Reflective Thinking to the Educative Process*. D.C. Heath and Company. https://doi.org/10.1501/ilhfak_0000000937
- Fisker, M. S., & Heilmann, S. (2020). Dragons are everywhere in Venice: Stories, myths, legends and fairy tales as tools for reflection in teaching. *International Journal of Education and Culture Studies*, 3(2), 12-25. <https://doi.org/10.17811/rm.9.11.2020.148-153>
- Huitt, W. (1998). Critical thinking: An overview. *Educational Psychology Interactive*. Valdosta, GA: Valdosta State University.
- Kapanadze, M. (2019). Gifted students and the importance of critical thinking education. *Journal of Advanced Educational Research*, 18(3), 78-89.
- Kurnaz, A. (2020). Beceri temelli öğretim ve öğrencilerin eleştirel düşünme kapasiteleri. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 12(2), 33-47. <https://doi.org/10.14527/pegogog.2015.19>
- Kurnaz, A. (2023). Eleştirel düşünme öğretimi etkinlikleri (5. Baskı). Eğitim Yayınevi.
- Meyers, c(1998). *Teaching Students to Think Critically* (A Guide For Faculty in Ah Disciplines). San Francisco :Jossey-Bass Publisher.
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage Publications.

- Renzulli, J. S. (2012). Reexamining the role of gifted education and talent development for the 21st century: A four-part theoretical approach. *Gifted Child Quarterly*, 56(3), 150-159. <https://doi.org/10.1177/0016986212444901>
- Semerci, C. (2003). Öğretmenlerin eleştirel düşünme eğitimi sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 28(130), 56-61. <https://doi.org/10.16916/aded.1484732>
- Tigue, E. (1992). Mythological stories as educational tools. *Journal of Educational Research*, 35(1), 23-29.
- Worrell, F. C., Subotnik, R. F., Olszewski-Kubilius, P., & Dixon, D. D. (2019). Gifted students. *Annual Review of Psychology*, 70, 551-576. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-010418-102846>
- Yılar, Ö. (2005). Mit-efsane ve eğitim. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 383-392. <https://doi.org/10.33418/ataunikkefd.860945>

ENGLISH VERSION

Evaluation of the Suitability of Turkish Legends Reading Texts as a Tool in Teaching Critical Thinking to Gifted Students

Dönüş METE *

Ahmet KURNAZ **

ATIF: Mete, D. & Kurnaz, A. (2024), Evaluation of the Suitability of Turkish Legends Reading Texts as a Tool in Teaching Critical Thinking to Gifted Students, *Türkiye Üstün Zekalı ve Dahi Çocuklar Eğitim Vakfı Dergisi*, 1(1), 28-42, DOI: <https://doi.org/10.29329/tuzdev.2024.1093.2>

Abstract

This study aims to evaluate the suitability of Turkish legends as reading texts for teaching critical thinking to gifted students. The main research question addresses how Turkish legends can be used as a tool for developing critical thinking skills. The study seeks to contribute to the identification of strategies for enhancing critical thinking skills in gifted students by examining the educational impact of Turkish legends based on expert opinions. The research is designed as a qualitative case study using a survey model. Participants consist of 20 expert educators experienced in teaching gifted students. The data collection tool used is the "Evaluation Scale for the Suitability of Reading Texts for Teaching Critical Thinking." Data were collected online and analyzed. During the analysis, the arithmetic means of the scores provided by participants were calculated, and the data were interpreted using descriptive analysis methods. The findings indicate that Turkish legends are effective tools for developing critical thinking skills. In particular, reading texts based on legends were found to support students' analytical thinking, rule generation, and understanding of diverse perspectives. The use of Turkish legends in education is understood to significantly contribute to the development of critical thinking skills in gifted students. It is recommended that educational policies and programs be designed to incorporate such cultural materials. Future studies are expected to provide more comprehensive insights by examining the use of legends and myths for students in different age groups.

Keywords: critical thinking, Anatolian legends, Turkish mythology, gifted students

INTRODUCTION

Education is a process that aims to nurture qualified individuals needed by society and supports the mental, emotional, and social development of individuals. In the 21st century, with the impact of rapid information flow and digital transformation, it has become increasingly important for students to acquire analytical and critical thinking skills. In this

---

* Turkish Teacher, Hoca Ahmet Yesevi Secondary School, Konya-Turkey, donusmete@hotmail.com

** Assoc. Prof. Dr., Necmettin Erbakan University, Institute of Educational Sciences, Konya-Turkey, ahkurnaz@hotmail.com, orcid.org/0000-0003-1134-8689

context, the goal is to maximize the cognitive potential of gifted individuals. These students stand out for their higher cognitive capacities, such as comprehension, questioning, analysis, and synthesis, compared to their typically developing peers. Developing higher-order thinking skills, such as critical thinking, creativity, and problem-solving, has become a priority for educators in the education of gifted individuals. Teaching critical thinking skills in education enhances both students' academic achievements and their ability to express themselves as effective and conscious individuals in social life (Çetinkaya, 2011).

Critical thinking enables individuals to approach information with skepticism and inquiry. This skill allows individuals to analyze problems they encounter, identify appropriate steps for solutions, and generate alternative solutions. Critical thinking requires an individual to approach information constructively and independently, rather than passively accepting it. Teachers play an active role in equipping students with critical thinking skills, which directly impacts the effectiveness of the educational process. Teaching students critical thinking skills is essential not only for them to learn information but also to analyze, evaluate, and develop it in the light of new knowledge (Semerci, 2003).

The education of gifted individuals should be designed to support and enhance their advanced cognitive capacities. Identifying these individuals at an early age and directing them toward appropriate educational programs allows them to grow into individuals who can contribute to society. Critical thinking skills, in particular, provide significant benefits to the personal development and academic success of gifted students (Renzulli, 2012). However, current educational curricula are often designed for the general student population and may not fully meet the needs of gifted students (Worrell et al., 2019). To foster the critical thinking skills of these students, educational materials need to be diversified and structured in ways that engage the interests of gifted individuals. This need should be addressed while drawing from our cultural values.

Turkish culture possesses a rich heritage rooted in thousands of years of history and mythology. Legends and myths are significant tools for reflecting societal cultural values and facilitating the intergenerational transfer of knowledge. Such narratives play a crucial role in shaping cultural identity while also influencing individuals' value systems and worldviews (Tigue, 1992). Legends and myths offer instructive content for developing critical thinking skills; through these narratives, students can analyze symbolic meanings and explore the connections between events. Through such narratives, students gain the ability to explore relationships and interpret different perspectives (Kapanadze, 2019). In this context, using Turkish legends as educational material is thought to provide students with a deep awareness of history, culture, and values, while also supporting the development of their critical thinking skills.

Moreover, teaching critical thinking skills to gifted students holds a significant place in education. In today's world, accessing information has become remarkably easy; however, the focus has shifted from merely obtaining information to evaluating its reliability and assessing it critically (Çetinkaya, 2011). Therefore, it is essential to enhance the ability to access, analyze, and evaluate information effectively, ensuring the integration of critical thinking into education. This skill, which should be emphasized in education, involves analyzing arguments, making deductions and inferences through inductive and deductive reasoning, forming judgments, evaluating outcomes, and problem-solving. Through this skill, students can solve problems more effectively and creatively, make sound decisions, and enhance their academic performance (Dewey, 1933).

Gifted individuals are often ahead of their peers in cognitive abilities (Worrell et al., 2019). The purpose of educating gifted individuals is to leverage their high-level thinking skills and potential, guide them toward self-actualization, and foster their ability to become creative problem solvers and knowledgeable contributors (Renzulli, 2012). Discovering these individuals at an early age, providing them with appropriate education, and utilizing their potential to its fullest is of great importance for both society and the individual. To develop gifted children, it is crucial to offer them suitable resources and guide them with effective strategies. Creating environments that nurture the development of critical thinking skills in gifted individuals should be one of our primary goals (Cantürk-Günhan & Başer, 2009).

Turkish culture is an ancient one, characterized by a deep attachment to independence and freedom shaped by the nomadic lifestyle of the steppes. This has resulted in a rich and valuable heritage filled with legendary tales and myths. This cultural wealth not only reflects the cultural values of the Turkish people but also provides resources that contribute to the development of diverse skills in gifted individuals. The legends and myths of Turkish culture are valuable educational resources that can be used in learning environments and as tools for strategy development. These resources not only allow students to understand and evaluate historical and cultural values but also foster the development of critical thinking, problem-solving, and creative thinking skills. Particularly, Turkish legends, with their structured narratives, depth, and didactic elements, contribute significantly to the development of critical thinking skills. Yılar (2005) states that myths and legends provide numerous opportunities to enhance different thinking skills.

Critical thinking develops best when students engage with specific content (Huitt, 1998). In fostering critical thinking, the roles of teachers, administrators, materials, and assessment are crucial. Teachers, in particular, can play an active role by ensuring student participation to cultivate critical thinking (Semerci, 2003). As individuals who work closely with students, observe their needs, and identify their deficiencies, teachers play a vital role in creating environments that develop critical thinking, selecting appropriate educational materials, and implementing them effectively. Therefore, teachers' perspectives as experts are significant when evaluating the potential of Turkish legends to enhance students' critical thinking skills and uncover their potential.

This study emphasizes the importance of critical thinking skills and explores why these skills are essential for gifted students. Furthermore, it discusses the use of Turkish legends in education and their benefits, offering different approaches from experts on how myths and legends can contribute to the development of critical thinking skills in education. This study aims to shed light on the use of Turkish legends and myths as educational materials.

In the educational process, it is crucial for individuals to acquire and develop thinking skills that enable them to actively process the knowledge they encounter in their social lives through mental processes. In this context, it can be stated that students need to engage in activities that foster their thinking skills, particularly critical thinking, in educational settings (Cin Şeker, 2022).

Gifted students have unique learning needs and latent potentials compared to their peers with typical development (Koshy, 2002). Their education requires special methods and materials that support both their cognitive and emotional development. Therefore, critical thinking skills are particularly significant for these students. Critical thinking allows students to become more effective in accessing, analyzing, evaluating, and arriving at accurate conclusions about information. Developing this skill at an early age not only enhances gifted students' academic achievements but also strengthens their problem-solving and decision-making abilities (Meyers, 1981, p. 1). Unfortunately, the current education system lacks sufficient materials and

diverse methods to develop critical thinking skills effectively. Texts used in lessons designed for gifted students are often created for the general student population, failing to meet the specific needs of these students. Knowledge can only be applied to different areas if it is deeply and meaningfully learned (Kurnaz, 2023).

In this context, students with critical thinking skills need to engage in critical reading (Kurnaz, 2023). Teaching critical thinking based on skills can be accomplished through various tools, one of which is reading texts. However, in Turkey, the suitability of reading texts for teaching critical thinking and whether Turkish legends and myths are appropriate for this purpose remain unclear. The benefits of such texts for teaching critical thinking have yet to be fully explored. Thus, diversifying educational materials and tailoring them to the interests and abilities of gifted students emerge as significant necessities.

Turkish legends, with their wealth of knowledge and profound meanings, serve as highly effective resources for developing students' critical thinking skills.

This study evaluates the suitability of Turkish legends as a tool for developing critical thinking skills in gifted students, based on teachers' perspectives. The opinions and evaluations of teachers on this topic will reveal the effectiveness and applicability of legends as educational materials. Consequently, the study aims to provide recommendations for using alternative, culturally rich materials in education to foster critical thinking skills. The findings of this study are expected to offer valuable insights for improving educational policies and programs, ultimately contributing to the education of gifted students.

The main research question of this study is: "How suitable are Turkish legend texts as a tool for teaching critical thinking to gifted students?"

Purpose of the Study

This research aims to examine "The Suitability of Turkish Legends as Reading Texts in Teaching Critical Thinking to Gifted Students" in light of expert opinions. By enriching the education of gifted students with the cultural and profound philosophical contents of Anatolia, and by sparking discussions on ethical and moral values through the characters and events in legends and myths, the study seeks to develop more effective strategies for their education. The research also aims to determine how Anatolian legends and myths can be utilized more effectively in the education of gifted students and to base its recommendations on scientific evidence. The findings will serve as a guide for educators in developing rich content and effective educational programs tailored to the needs of gifted students.

This study proposes using rich cultural elements such as Anatolian legends and myths in education as an alternative to traditional teaching methods to develop higher-order thinking skills and support the cognitive, social, and emotional development of gifted students. In this context, the study aims to help gifted students contribute to preserving and sustaining Turkish culture, learn their cultural heritage, and develop a sense of national identity. As a result, this research is of great importance due to its potential to address many deficiencies in the education of gifted students and the valuable contributions it may provide to the field.

In line with this purpose, the research evaluates the suitability of reading texts derived from the legends of "Akdamar, Er ile Cis, Tahir ile Zühre, Lokman Hekim, Şahmeran, Anavarza, Köroğlu, Kız Kalesi, and the myths Erlik's Revenge and The Iron-Hearted Khan Against Erbüke" as tools for teaching critical thinking to gifted students.

METHOD

Research Model and Design

This study was conducted using a qualitative approach within a descriptive survey model and supported by document analysis as part of a case study. The survey model allows for an in-depth examination of the suitability of Turkish legends and myths in developing the critical thinking skills of gifted students, which is the core topic of the research. A qualitative approach was preferred to interpret findings derived from expert educators' perspectives and make more comprehensive inferences in this context.

Participants

The study's sample group consisted of expert educators with knowledge and experience in teaching higher-order thinking skills and educating gifted students. These educators were selected using a purposive sampling method, which is commonly employed in qualitative research to ensure the selection of participants who can provide detailed insights into the research questions (Patton, 2015).

A total of 20 expert educators participated in the study, all of whom had specialized training in teaching higher-order thinking skills to gifted students. To ensure the validity and reliability of expert opinions, only educators meeting specific criteria were included in the study, thereby strengthening the accuracy of responses.

Documents Analyzed

In this study, specific characters from Turkish legends and myths were selected and rewritten in a simplified narrative, considering the developmental characteristics of gifted individuals aged 11–15. Additionally, the myth “Erlık’s Revenge and The Iron-Hearted Khan Against Erbüke” were constructed using Turkish mythological hero characters and designed based on criteria aimed at developing critical thinking skills. These documents were evaluated as materials for critical thinking training for gifted individuals, with the ultimate goal of improving their critical thinking skills.

Data Collection Tools

The study employed the “Evaluation Scale for the Suitability of Reading Texts for Teaching Critical Thinking” to collect data on a voluntary basis. During the preparation phase of the scale, an extensive literature review was conducted, and a comprehensive pool of criteria related to critical thinking skills and the educational contributions of Turkish legends and myths was created. From this pool, the most appropriate criteria were selected, and an initial draft of the form was developed.

The draft form was sent to three faculty members specializing in thinking education, whose feedback was incorporated to make necessary adjustments. The revised form was then pilot-tested before finalizing. Ethical considerations, such as participant consent and confidentiality, were adhered to throughout the study.

Data Collection and Reliability Analysis

Data were collected through an online personal opinion form. Participants shared their views on the educational usability of Turkish legends and myths and their contributions to critical thinking skills on a voluntary basis. The reliability of the collected responses was ensured by restricting data submissions to one per participant using unique email addresses.

The reliability of the data collection tool was tested based on 260 evaluations, resulting in a Cronbach’s Alpha value of 0.976, which indicates a highly reliable scale providing consistent results

Data Analysis

The data were analyzed based on the evaluations provided by participants using the Evaluation Scale for the Suitability of Reading Texts for Teaching Critical Thinking. The analysis process involved the following steps:

- Participating expert educators completed the online evaluation tool, scoring the legends according to predetermined critical thinking criteria.
- The data collection tool was prepared using a 5-point Likert scale, with scores ranging from 1 (strongly disagree) to 5 (strongly agree). This scale allowed participants to assess the suitability of each legend for teaching critical thinking.

Descriptive statistics were used to analyze the data. Arithmetic means for the scores given by participants for each criterion were calculated, and these means were interpreted to determine the suitability level of the legends for developing critical thinking skills. Likert scale score ranges were calculated as follows:

- 1.00–1.80: Strongly disagree
- 1.81–2.60: Disagree
- 2.61–3.40: Neutral
- 3.41–4.20: Agree
- 4.21–5.00: Strongly agree

The findings, based on teachers' opinions, revealed the suitability of Turkish legends for fostering critical thinking skills. Overall, the analyzed legends received high scores for supporting various aspects of critical thinking, emphasizing the importance of utilizing Turkish legends in education.

The data analysis process provided a systematic approach to understanding the potential of Turkish legends in teaching critical thinking. The findings offer valuable insights for shaping educational policies. It is recommended that future research expand these findings to a broader audience, exploring different age groups and educational levels.

Table 1 demonstrates the 5-point Likert scale used by experts to evaluate the potential of each legend to support creative thinking skills. Experts rated each legend based on its ability to foster creative thinking, and the scores were assessed according to the ranges defined above.

Table 1. 5-point Likert Type Rating

SCORE RANGE	RATING
1,00-1,80	Strongly disagree
1,81-2,60	I agree.
2,61-3,40	Undecided
3,41-4,20	I agree.

4,21-5,00

Totally agree

According to Table 1;

1,00-1,80 (Strongly disagree): This range indicates that the myth is insufficient to support creative thinking skills. The myths rated by the experts in this range provide limited contribution in terms of developing creative thinking skills.

1,81-2,60 (Disagree): This score range indicates that the myth has a certain potential in terms of developing creative thinking skills but does not support this ability sufficiently.

2,61-3,40 (Undecided): This range indicates that the experts are undecided about the contribution of the myth to creative thinking skills. These scores do not reveal a clear opinion on whether the myth supports creative thinking or not.

3,41-4,20 (Agree): These scores indicate that the myth is generally appropriate for developing creative thinking skills and has a supportive effect. When the experts give a score in this range, they indicate that the myth contains elements that encourage creative thinking skills.

4,21-5,00 (Strongly agree): This range indicates that the myth is very suitable for supporting creative thinking skills and is seen as a highly effective tool for this purpose. The myths that the experts gave high scores make a strong contribution to the development of creative thinking skills.

The scores obtained were evaluated as average scores according to the degree to which the myths support critical thinking skills. These averages reveal the general suitability levels of the myths in terms of creative thinking and provide meaningful results about their usability in education.

RESULTS

In this study, the suitability of Turkish legends reading texts as a tool for teaching critical thinking to gifted students was evaluated based on expert opinions. The experts gave scores for 10 different reading texts using the data collection tool. The average scores given by the teachers for each myth are shown in Table 2.

Table 2. Averages of Teachers' Opinions Regarding the Suitability of Reading Texts for Teaching Critical Thinking

LEGENDS	Akdamar	Tahir ve Zühre	Kız Kalesi Efsanesi	Anavarza	Köroğlu	Lokman Hekim	Şahmeran	Er ile Cis	Demir Yürekli Kağan Erbüke 'ye Karşı	Erlık 'in İntikamı	Average
It is suitable for establishing a relationship between the causes and consequences of a narrated event.	4,5	4,5	4,8	4,6	4,7	4,6	4,7	4,5	4,5	4,8	4,6
It is suitable for generating rules for an event or situation.	4,4	4,5	4,7	4,4	4,3	4,4	4,6	4,2	4,3	4,3	4,4
It is suitable for correctly generalizing a rule to other situations.	4,5	4,4	4,3	4,5	4,5	4,5	4,6	4,0	4,3	4,4	4,4

It is suitable for more than one opinion on a subject.	4,6	4,4	4,6	4,5	4,6	4,5	4,8	4,4	4,3	4,5	4,5
It is suitable for comparing entities, rules, properties, events, etc.	4,6	4,5	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6	4,3	4,7	4,7	4,6
It is suitable for comparing entities, rules, properties, events, etc.	4,6	4,5	4,5	4,5	4,6	4,6	4,7	4,3	4,4	4,6	4,5
It is suitable for removing unimportant/unnecessary information in the text.	4,5	4,8	4,4	4,6	4,6	4,6	4,5	4,3	4,5	4,2	4,5
Suitable for identifying important/necessary points in the text or situation.	4,6	4,5	4,7	4,5	4,5	4,5	4,8	4,4	4,4	4,4	4,5
It is suitable for determining the stereotypes established in the society (e.g. women do the cooking at home).	4,5	4,6	4,5	4,6	4,6	4,4	4,6	4,6	4,5	4,6	4,5
It is appropriate for him/her to find out what is most likely to happen, based on the evidence.	4,5	4,4	4,5	4,6	4,6	4,4	4,6	4,4	4,3	4,3	4,5
It creates an open and sincere dialog environment.	4,5	4,5	4,4	4,6	4,5	4,4	4,8	4,3	4,4	4,7	4,5
It is suitable for evaluating the strengths and weaknesses of opposing views on an issue.	4,5	4,5	4,6	4,6	4,6	4,6	4,7	4,5	4,3	4,8	4,5
It is appropriate for him/her not to claim more than he/she knows by stating what he/she knows and what he/she does not know.	4,3	4,4	4,6	4,5	4,5	4,5	4,8	4,2	4,4	4,5	4,5
It is suitable for dealing with uncommon views or beliefs impartially and trying to understand them.	4,4	4,5	4,5	4,6	4,5	4,5	4,7	4,3	4,4	4,2	4,5
It is appropriate for him/her to honestly acknowledge contradictions and inconsistencies in his/her own thoughts and actions.	4,4	4,6	4,5	4,5	4,5	4,4	4,7	4,1	4,6	4,3	4,5
Suitable for pursuing their mental insights despite difficulties and failures.	4,6	4,5	4,4	4,6	4,4	4,6	4,6	4,3	4,4	4,4	4,5
Appropriate for valuing reasoning and standards-based thinking of self and others.	4,6	4,5	4,5	4,6	4,4	4,5	4,6	4,2	4,4	4,5	4,5
Avoiding certainty in his/her opinions is appropriate for him/her to reveal that he/she recognizes the levels of a view between right and wrong when expressing his/her opinions.	4,6	4,6	4,4	4,6	4,5	4,4	4,7	4,3	4,5	4,4	4,5
It is suitable for distinguishing between assumptions, emotions and facts.	4,6	4,7	4,5	4,5	4,6	4,5	4,6	4,4	4,5	4,5	4,5
It is suitable for developing and using criteria or assessment standards in their assessments.	4,5	4,6	4,6	4,6	4,6	4,5	4,7	4,2	4,3	4,3	4,5
It is suitable for investigating the reliability of information sources and	4,4	4,4	4,5	4,4	4,4	4,5	4,7	4,1	4,3	4,3	4,4

observations.												
It is suitable for explaining the basic qualities that distinguish conceptual categories from each other.	4,5	4,5	4,5	4,5	4,7	4,5	4,6	4,3	4,3	4,3	4,5	
It is suitable for comparing and distinguishing between real practice and ideals.	4,4	4,4	4,5	4,4	4,4	4,4	4,6	4,1	4,3	4,3	4,4	
Uses a concept to understand new information.	4,4	4,4	4,4	4,6	4,6	4,5	4,6	4,5	4,3	4,3	4,5	
It is suitable for using a concept in one discipline to explain a phenomenon or knowledge in another discipline.	4,3	4,3	4,4	4,4	4,3	4,5	4,5	4,3	4,5	4,4	4,4	
Suitable for judging and evaluating knowledge of a concept	4,2	4,3	4,5	4,4	4,4	4,5	4,6	4,3	4,4	4,4	4,4	
AVERAGE	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,6	4,3	4,4	4,4	4,5	

The suitability of reading texts based on legends as a tool for teaching critical thinking to gifted students has been evaluated. The data obtained for each reading text are presented below.

The question regarding the suitability of the reading text titled "Akdamar Legend" as a tool for teaching critical thinking to gifted students has been addressed. As shown in Table 2, it can be seen that all items have values of 4.00 and above. The average score for the features effective in teaching critical thinking is 4.48; considering this value is above 4.4 according to Table 2, it can be interpreted as "very good." Based on this data, it can be stated that the reading text related to the Akdamar Legend is a highly suitable tool for teaching critical thinking to students.

When evaluating the suitability of the reading text titled "Tahir and Zühre Legend" as a tool for teaching critical thinking to gifted students, it can be seen from Table 2 that all items have values of 4.00 and above. The average score for the features effective in teaching critical thinking is 4.45; this value can be interpreted as "very good" according to the 5-point Likert scale analysis. Therefore, it can be said that the reading text related to the Tahir and Zühre Legend is a suitable tool for teaching critical thinking to students.

In the third question of the research, the suitability of the reading text related to "Kız Kalesi Legend" as a tool for teaching critical thinking to students has been evaluated. According to the table, when examining the reading text related to the Kız Kalesi Legend based on teacher opinions regarding the characteristics of critical thinking, it can be seen that all items have values of 4.00 and above. The average score for the features effective in teaching critical thinking is 4.45; this value can also be interpreted as "very good" according to the 5-point Likert scale analysis. Therefore, it can be stated that the reading text related to the Kız Kalesi Legend is a suitable tool for teaching critical thinking to students.

In the fourth question, the suitability of the reading text related to "Anavarza Legend" as a tool for teaching critical thinking to students has been examined. According to the table, when examining the reading text related to the Anavarza Legend based on teacher opinions regarding the characteristics of critical thinking, it can be observed that all items have values of 4.00 and above. The average score for the features effective in teaching critical thinking is 4.52; this value can be interpreted as "very good" according to the 5-point Likert scale analysis. Therefore, it can be stated that the reading text related to the Anavarza Legend is a highly suitable tool for teaching critical thinking to students.

The fifth question of the research addresses the suitability of the reading text related to "Koroğlu Legend" as a tool for teaching critical thinking to students. According to the table, when examining the reading text related to the Koroğlu Legend based on teacher opinions regarding the characteristics of critical thinking, it is seen that all items have values of 4.00 and above. The average score for the features effective in teaching critical thinking is 4.43; this value can also be interpreted as "very good" according to the 5-point Likert scale analysis. Therefore, it can be said that the reading text related to the Koroğlu Legend is a suitable tool for teaching critical thinking to students.

In the sixth question of the research, the suitability of the reading text related to "Lokman Hekim Legend" as a tool for teaching critical thinking to students has been examined. According to the table, when examining the reading text related to the Lokman Hekim Legend based on teacher opinions regarding the characteristics of critical thinking, it is seen that all items have values of 4.00 and above. The average score for the features effective in teaching critical thinking is 4.44; this value can also be interpreted as "very good" according to the 5-point Likert scale analysis. Therefore, it can be stated that the reading text related to the Lokman Hekim Legend is a suitable tool for teaching critical thinking to students.

The seventh question of the research investigates the suitability of the reading text related to "Şahmeran Legend" as a tool for teaching critical thinking to students. According to the table, when examining the reading text related to the Şahmeran Legend based on teacher opinions regarding the characteristics of critical thinking, it is seen that all items have values of 4.00 and above. The average score for the features effective in teaching critical thinking is 4.53; this value can also be interpreted as "very good" according to the 5-point Likert scale analysis. Therefore, it can be stated that the reading text related to the Şah meran Legend is a highly suitable tool for teaching critical thinking to students.

In the eighth question of the research, the suitability of the reading text related to "Er and Cis Legend" as a tool for teaching critical thinking to students has been examined. According to the table, when examining the reading text related to the Er and Cis Legend based on teacher opinions regarding the characteristics of critical thinking, it is observed that all items have values of 4.00 and above. The average score for the features effective in teaching critical thinking is 4.50; this value can also be interpreted as "very good" according to the 5-point Likert scale analysis. Therefore, it can be stated that the reading text related to the Er and Cis Legend is a highly suitable tool for teaching critical thinking to students.

In the ninth question of the research, the suitability of the reading text related to "Demir Yürekli Kağan Erbuke'ye Karşı Mythology" as a tool for teaching critical thinking to students has been examined. According to the table, when examining the reading text related to the Demir Yürekli Kağan Erbuke'ye Karşı Mythology based on teacher opinions regarding the characteristics of critical thinking, it is evident that all items have values of 4.00 and above. The average score for the features effective in teaching critical thinking is 4.62; this value can also be interpreted as "very good" according to the 5-point Likert scale analysis. Therefore, it can be stated that the reading text related to the Demir Yürekli Kağan Erbuke'ye Karşı Mythology is a highly suitable tool for teaching critical thinking to students.

In the tenth question of the research, the suitability of the reading text related to "Erlik's Revenge Mythology" as a tool for teaching critical thinking to students has been examined. According to the table, when examining the reading text related to Erlik's Revenge Mythology based on teacher opinions regarding the characteristics of critical thinking, it is observed that all items have values of 4.00 and above. The average score for the features effective in teaching critical thinking is 4.40; this value can also be interpreted as "very good" according to the 5-

point Likert scale analysis. Therefore, it can be stated that the reading text related to Erlik's Revenge Mythology is a suitable tool for teaching critical thinking to students.

When the data regarding the development of critical thinking skills through the reading texts are examined, it is observed that, according to teacher opinions, all items have scores of 4.00 and above. This indicates that the examined reading texts are suitable for developing critical thinking skills.

Moreover, when examining the data regarding the evaluation of ten reading texts based on teacher opinions regarding the characteristics of critical thinking, it is found that the overall average score is 4.5; this value can be interpreted as "very good" according to the 5-point Likert scale analysis. Therefore, it can be concluded that all ten reading texts are suitable tools for teaching critical thinking to students.

In this study, the suitability of reading texts based on Turkish legends for teaching critical thinking to gifted students has been evaluated based on expert opinions. During the research, teachers provided scores for the suitability of ten different legends and myths for teaching critical thinking. The teachers indicated that the legends help students establish connections between the causes and effects of events. The average scores obtained ranged from 4.5 to 4.8, suggesting that the legends are quite suitable for this aspect of critical thinking. It has also been supported that the legends allow students to generate rules regarding specific events or situations. The average scores in this criterion ranged from 4.2 to 4.7, indicating that the legends are effective tools in this context. It has been shown that the legends are suitable for enabling students to generalize specific rules to other situations, with average scores ranging from 4.0 to 4.6. Furthermore, it has been expressed that the legends can assist students in articulating multiple viewpoints on a given issue, with average scores ranging from 4.4 to 4.8. There are also positive views regarding the legends' ability to help students eliminate trivial or irrelevant information and identify key points, with average scores in this area ranging from 4.5 to 4.8. The legends have been found to be quite effective in identifying entrenched stereotypes within society, with average scores between 4.4 and 4.6. The potential for helping students identify the strongest possibilities based on evidence has also been emphasized, with average scores in this criterion ranging from 4.3 to 4.6. The legends have shown the ability to create an open and sincere dialogue environment among students, with average scores ranging from 4.5 to 4.7. Overall, the ten examined legends and myths have received high scores in supporting various aspects of critical thinking skills. In general, Turkish legends and myths have been evaluated as suitable and effective materials for developing critical thinking skills in gifted students. The findings suggest that such cultural materials should be incorporated into educational programs. Future research is expected to provide more comprehensive information by examining the use of these legends among students of different age groups.

In this study, the suitability of Turkish legends and myths as tools for teaching critical thinking to gifted students has been assessed based on the opinions of experts. The findings indicate that the ten different mythological texts can serve as significant and effective tools for teaching critical thinking skills. Teachers' evaluations reveal that these texts can help students make connections between the causes and effects of various events. The average scores assigned by teachers ranged from 4.5 to 4.8, indicating a strong suitability of the legends for fostering critical thinking in this regard. The legends have also been found to facilitate students' ability to generate rules concerning specific events or situations, with average scores between 4.2 and 4.7 supporting their effectiveness in this context. Furthermore, the legends allow students to generalize specific rules to other scenarios, as indicated by average scores from 4.0 to 4.6. Additionally, the capacity of the legends to assist students in expressing multiple viewpoints on a given issue has been acknowledged, with average scores ranging from 4.4 to 4.8. The legends'

ability to help students differentiate between essential and irrelevant information, as well as identify key points, has also been positively highlighted, with average scores between 4.5 and 4.8. The effectiveness of the legends in recognizing ingrained stereotypes within society is evident, with average scores ranging from 4.4 to 4.6. Their potential to assist students in determining the strongest possibilities based on evidence has also been emphasized, with average scores from 4.3 to 4.6. Furthermore, the legends create an environment conducive to open and sincere dialogue among students, as shown by average scores between 4.5 and 4.7. Overall, the ten examined legends and myths have received high scores for supporting various dimensions of critical thinking skills. Turkish legends and myths are thus deemed suitable and effective materials for enhancing the critical thinking capabilities of gifted students. The findings underscore the importance of integrating such cultural materials into educational curricula.

DISCUSSION

The primary aim of this research was to evaluate the suitability of Turkish legends and myths for teaching critical thinking, which is an advanced thinking skill, to gifted students based on the opinions of experts. The findings indicate that the ten different legends and mythological texts can serve as significant and effective tools for teaching critical thinking skills to gifted individuals. Teachers' evaluations of the texts have shown that they receive high scores in terms of their potential to cultivate critical thinking skills.

The results of the study reveal that the rich content of Turkish legends and mythology has the potential to enhance students' critical thinking abilities. Fisker and Heilmann (2020) present an evaluation of the use of stories, myths, legends, and fairy tales in education. Such cultural narratives unite people, promote creativity, and support freedom of thought. This supports the idea that Turkish legends can be effective in teaching critical thinking. Experiences and memories from learning and teaching activities can contribute to new understandings and a sense of community. Stories can connect people while also fostering freedom of thought. The aforementioned article discusses the use of stories, myths, legends, and fairy tales as teaching tools, focusing on new and unique methods that aim to understand cultural heritage through storytelling, including freedom of thought as an original teaching approach aimed at activating creativity and imagination in students (Fisker & Heilmann, 2020). Specific legends such as Akdamar, Tahir and Zühre, Kız Kalesi, Anavarza, and Köroğlu were found to be highly suitable for teaching critical thinking by teachers. These texts contribute to students' abilities to establish cause-and-effect relationships, generate rules, develop diverse viewpoints, and distinguish important information.

Fisker and Heilmann (2020) indicate that approaches aimed at the development of critical thinking skills in higher education have reflective impacts not only on learners and teachers but also on management and other stakeholders, enabling society to benefit from mature and socially conscious citizens who can cope with complex challenges more effectively. For these fundamental reasons, academic efforts are directed either through courses specifically focused on this topic or by embedding critical thinking objectives into curricula.

Teachers' opinions are of great importance in the selection and implementation of educational materials. As seen in this study, evaluations based on teachers' experiences and observations provide valuable insights into the effectiveness and applicability of materials to be used in education. The positive reception of the use of Turkish legends and myths for the purpose of developing critical thinking skills by teachers will contribute to the development of strategies for more widespread use of these texts in education. The research titled "Critical Thinking Skills Among Elementary School Students" shows that gifted students perform better than

general education students in critical thinking tests. This suggests that curricula designed specifically for gifted students should include critical thinking instruction (Kettler, 2014). Turkish legends and myths are important materials not only for the transmission of our cultural values but also for the development of critical thinking, problem-solving, and creative thinking skills in education. These texts enhance students' awareness of our cultural heritage while also supporting their cognitive and affective development. The findings of the research confirm that legends and myths are effective tools for enhancing students' thinking skills. The study titled "Creative Thought in Teaching Turkish Language" discusses how primary school Turkish lessons aim to develop higher-order thinking skills such as critical thinking through creative activities. This supports the beneficial use of Turkish myths in education (Aytan et al., 2011).

In this research, the suitability of Turkish legends and myths for developing critical skills in gifted students was evaluated based on teachers' views. The purpose of the study is to highlight the potential of Turkish legends and myths to enhance critical skills in gifted individuals. The findings indicate that Turkish legends can be effectively used as tools for teaching critical thinking skills to gifted students. Legends help students develop skills such as analytical thinking, rule formulation, understanding different perspectives, and distinguishing important information.

It is recommended that Turkish legends and myths be systematically integrated into educational programs for gifted students. In addition to the transmission of cultural heritage, these legends will contribute to the development of critical thinking skills.

Future research should involve comprehensive studies examining the effects of Turkish legends on students of various age groups and educational levels. This will increase the application potential of the legends in education.

It is vital to provide teachers with specialized training to enhance the effectiveness of Turkish legends in teaching critical thinking. Teachers must possess the necessary knowledge and skills to effectively utilize such materials.

Developing various strategies for teaching legends can offer students more effective means to enhance their critical thinking skills. Methods such as problem-based learning, group discussions, and creative writing can be employed.

Regular feedback mechanisms should be established to assess the effectiveness of applications involving Turkish legends in education. This feedback can be instrumental in monitoring students' progress and adjusting teaching methods accordingly.

The use of Turkish legends will help students understand their cultural identities and values while simultaneously enhancing their critical thinking abilities. Therefore, it is crucial to emphasize the inclusion of culturally rich materials in educational settings. In conclusion, the incorporation of Turkish legends into education presents a significant opportunity to develop critical thinking skills in gifted students. The increased presence of such cultural richness in educational practices will contribute positively to students' academic and social development. Moreover, examining the effectiveness of reading texts in teaching critical thinking is vital to understanding how Turkish legends and myths can serve as effective educational tools. Integrating these legends into the curriculum can be viewed as a beneficial approach to supporting the academic, social, and emotional growth of gifted students.

REFERENCES

- Aytan, T. (2011). Aktif öğrenme tekniklerinin dinleme becerisi üzerindeki etkileri. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 2(4), 23-43. <https://doi.org/10.11616/basbed.vi.508970>
- Bektaş, M. (2012). Nitel araştırma yöntemleri. Nobel Yayınları.
- Cantürk-Günhan, B., & Başer, N. (2009). Probleme dayalı öğrenmenin öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerine etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 451-482. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.1086365>
- Cin Şeker, H. (2022). Eğitimde eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 14(1), 67-84.
- Çetinkaya, Z. (2011). Türkçe öğretmen adaylarının eleştirel düşünmeye ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 93-108. <https://doi.org/10.19171/uuefd.49397>
- Dewey, J. (1933). How We Think: A Restatement of the Relation of Reflective Thinking to the Educative Process. D.C. Heath and Company. https://doi.org/10.1501/ilhfak_0000000937
- Fisker, M. S., & Heilmann, S. (2020). Dragons are everywhere in Venice: Stories, myths, legends and fairy tales as tools for reflection in teaching. *International Journal of Education and Culture Studies*, 3(2), 12-25. <https://doi.org/10.17811/rm.9.11.2020.148-153>
- Huitt, W. (1998). Critical thinking: An overview. *Educational Psychology Interactive*. Valdosta, GA: Valdosta State University.
- Kapanadze, M. (2019). Gifted students and the importance of critical thinking education. *Journal of Advanced Educational Research*, 18(3), 78-89.
- Kurnaz, A. (2020). Beceri temelli öğretim ve öğrencilerin eleştirel düşünme kapasiteleri. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama Dergisi*, 12(2), 33-47. <https://doi.org/10.14527/pegegog.2015.19>
- Kurnaz, A. (2023). Eleştirel düşünme öğretimi etkinlikleri (5. Baskı). Eğitim Yayınevi.
- Meyers, c(1998). *Teaching Students to Think Critically* (A Guide For Faculty in Ah Disciplines). San Francisco :Jossey-Bass Publisher.
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage Publications.
- Renzulli, J. S. (2012). Reexamining the role of gifted education and talent development for the 21st century: A four-part theoretical approach. *Gifted Child Quarterly*, 56(3), 150-159. <https://doi.org/10.1177/0016986212444901>
- Semerçi, C. (2003). Öğretmenlerin eleştirel düşünme eğitimi sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 28(130), 56-61. <https://doi.org/10.16916/aded.1484732>
- Tigue, E. (1992). Mythological stories as educational tools. *Journal of Educational Research*, 35(1), 23-29.
- Worrell, F. C., Subotnik, R. F., Olszewski-Kubilius, P., & Dixon, D. D. (2019). Gifted students. *Annual Review of Psychology*, 70, 551-576. <https://doi.org/10.1146/annurev-psych-010418-102846>
- Yılar, Ö. (2005). Mit-efsane ve eğitim. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 383-392. <https://doi.org/10.33418/ataunikkefd.860945>